

פרשת וישב

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- י. חלומות השרים ופתרון יוסף
- כ. יוסף וחלומותיו וקנאת האחים
- מ. יום הולדת פרעה
- וקיום פתרונות החלומות
- ג. מכירת יוסף ואבל יעקב
- ס. יוסף בבית הסוהר
- פ. יוסף בבית פוטיפר
- ת. יעקב שולח את יוסף לחפש את אחיו
- ת. מעשה יהודה ותמר

פנינים

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו"

במילה 'וישב' רמוזים כל צרותיו של יעקב אבינו, שהאות השניה בשמות האנשים שגרמו לו צער מצטרפות יחד למילה 'וישב' כך: יוסף, דינה, עשו, לבן, ובהם אף ניתן למצוא את העבירות שבגינם חרבו שני בתי המקדש. שהרי בלבן מצינו עבודה זרה - התרפים, בעשו רציחה - "ואהרגה את יעקב", ומעשה דינה הוא כנגד גילוי עריות. ויוסף שנאמר בו "וישנאו אותו" מסמל את השנאת חינו. וכך גם הגלויות שלאחר חורבן הבית נעשו במטרה לתקן את החטאים האלו, שלאחר שנחרב בית המקדש הראשון הוצרכו לתקן את החטא של ע"ז בגלות בבל בכך שלא השתחוו לצלם הזהב של נבוכדנצר. ומעשה ושתי המדיית היה בגלות מדי לתקן את חטא גל"ע. ובימי אחשוורוש בגלות פרס הייתה בחינה של 'להשמיד להרג ולאבד' - כנגד שפיכות דמים. ולאחר חורבנו של בית המקדש השני יצאנו לגלות אדום, הלא הוא עשו, שאין גדול ממנו בשנאת חינו ששנא את תאמו יעקב שנאת נפש: 'הלכה היא שעשו שונא ליעקב', בכדי לתקן מידה זו.

"ונראה מה יהיו חלומותיו: וישמע ראובן ויצלהו מידם"

'רוח הקדש אומרת ונראה מה יהיו חלומותיו, נראה דבר מי יקום' (רש"י)

ניתן לפרש את סמיכות הפסוקים כך: "וישמע ראובן": ששמע ראובן את קול רוח הקודש: "נראה דבר מי יקום". והבין, שמשום שרק הוא שומע זאת מכל אחיו, הרי זה סימן, שהכוונה אליו וכי עליו מוטלת החובה להצילו, ולכן "ויצילהו מידם". (פנים יפות)

"ויוסיפו עויד שנא אותו על חלומותיו ועל דבריו"

פסוק זה מופיע לאחר שסיפר יוסף לאחיו על החלום של האלומים וטרם שסיפר להם על החלום של השמש והירח שהשתחוו לו. ויש לבאר אם כן, מה הכוונה בפסוק שכתוב ששנאו אותו "על חלומותיו ועל דבריו", והרי סיפר להם עד כה רק חלום אחד ומדוע כתוב 'חלומותיו' בלשון רבים? ויש לומר: א. כי היו בחלומי הרבה פרטים, קמה אלומתי א', וגם נצבה ב', והנה תסובינה וגו'. לכן כתוב בלשון רבים. (אור החיים) ג. כתב המקרא על שם העתיד לספר להם חלום אחר. (דעת זקנים) ג. דרכו הייתה תמיד לספר להם על חלומותיו. (דעת זקנים) ד. חלם חלום אחר קודם לכן ולא הוזכר בתורה. (בעל הטורים רע"ב) ה. חלומות מצד הטומאה קרואים בלשון רבים כמו 'חלומות שווא ידברו'. והאחים חשבו שאין בחלום הזה ממש. ו. חלם את החלום הזה יותר מפעם אחת ולכן סיפר אותו לאחיו שאולי יש בו מן האמת. ז. החלום על יוסף והחלום על אחיו. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

שאלה לשולחן השבת

"וישראל אהב את יוסף מכל בניו"
הגמרא (שבת י'): מביאה: 'ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים.'
ויש לבאר אם כן, כיצד באמת יעקב לא חשש לקנאה בין האחים ושישנאו את יוסף, ומדוע נתן רק ליוסף כתנת פסים והעדיפו על פני אחיו?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

ספר עינים לבן חכים!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלוך לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. מס' הכוכבים שהשתחוו ליוסף בחלומו
- ב. לשם הושלך יוסף (2 מקומות)
- ג. אותה ראה שר המשקים בחלומו
- ד. שם מצא יוסף את אחיו
- ה. פרעה השליך לבית הסוהר את שר ___ ושר ___
- ו. "___ החוצה"
- ז. יוסף ראה את השרים בבוקר שהם
- ח. שר האופים ראה בחלומו שלשה סלי ___
- ט. תגובת יעקב למראה כתנת בנו
- י. יוסף היה -
- כ. יהודה נשא את בתו של איש -
- ל. לאחר שיוסף הושלך לבור, ישבו אחיו לאכול ___
- מ. המקום בו היה הבור שאליו השליכו את יוסף
- נ. אחד מסוגי הבושם שהישמעאלים נשאו על גמליהם
- ס. המדינים שהעלו את יוסף מהבור היו -
- ע. בסכום זה נמכר יוסף
- פ. לו נמכר יוסף במצרים
- צ. תמר התכסתה ב-
- ק. משמעות המילה 'שאולה' (ע"פ רש"י)
- ר. כוונתו הייתה להציל את יוסף
- ש. לשם הלך יוסף בתחילה לבקש את אחיו
- ת. תמר ילדה -

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. יהודה ליעקב ותמר ליהודה אמרו: "הכר ___"
- ב. יעקב ___ את יוסף מכל אחיו
- ג. זמורת גפן ארוכה, ששר אחד בחלום ראה
- ד. שם המקום ממנו יצאו הישמעאלים
- ה. הציע למכור את יוסף
- ו. ביום זה של פרעה פקד את שריו
- ז. יהודה עלה לתמנת כדי ___ את צאנו
- ח. מבני יהודה
- ט. אחד מסוגי הבושם שהישמעאלים נשאו על גמליהם
- י. עוד אחד מסוגי הבושם שהישמעאלים נשאו על גמליהם
- ך. "ישא פרעה את ___ והשיבך על ___"
- ל. מצא את יוסף בשכם (רש"י)
- ם. פוטיפר היה שר ה___
- ן. אחד מבני יהודה, שבעיני ד' היה רע
- ס. כינוי לשר
- ע. חותן יהודה
- ף. אכל מן הסלים בחלום שר האופים
- ץ. מבני יהודה
- ק. יעקב שם במתניו, ומיאן להתנחם מבניו
- ר. כינוי ליוסף בתחילת הפרשה
- ש. נראה בחלום יוסף כסימן ליעקב
- ת. אחי יוסף כינוהו: "בעל ___"

כתרומו

דבא פרהא נדיא דעלייה מינה מתרומא אונקלאוס פנקסה לעדריין של לאנוו.

"מה בצע" (לז,כו) = "מה ממזון". המילה העברית 'ממזון' המשמשת כ'כסף' ו'רכוש'.

מן המדרש

ו'בני יעקב הלכו המדברה אל החיות לתפשם, והנה לקראתם זאב אחד ויתפשוהו, ויביאו אותו אל אביהם. ויאמרו אליו, זאת מצאנו בראשונה, ונביא אותו אליך כאשר צויתנו ואת גויית בנך לא מצאנו. ויקח יעקב את החיה מיד בניו ויצעק, עוד בקול גדול ובבכי ובידו החיה, ויאמר במר לב ונפש אל החיה: "מדוע אכלת את יוסף בני, ואיך לא יראת מאלקי הארץ ומצרתני על יוסף בני. ותאכל את בני חנם על לא חמס, ותשימני עליו ולכן האלקים יבקש את הנרדף". ויפתח ד' את פי החיה בעבור נחם את יעקב בדבריה, ותען את יעקב ותדבר אליו כדברים האלה: "חי האלקים אשר בראני בארץ וחי נפשך אדוני לא ראיתי את בנך ולא טרפתיהו. אך מארץ רחוקה באתי לבקש את בני, גם אני כי כאשר קרה לך עם בנך קרה לי עם בני גם אני. כי זה עשרה ימים אשר באתי בארץ הזאת מבקש את בני אשר הלך מאתני היום, שנים עשר יום ולא ידעתי אנה הוא אם מת ואם חי הוא. ואבוא היום בשדה לבקש את בני וימצאו אותי בניך ויתפשוני, ויוסיפו לי יגון על יגוני ויביאו אותי אליך היום ואדבר אליך את כל דברי. ועתה בן אדם הנני בידך ועשית לי כטוב בעיניך היום. אך חי האלקים אשר בראני בארץ, לא ראיתי את בנך ולא טרפתיהו ולא בא אל פי בשר אדם כל ימי חיי". ויהי כשמוע יעקב את דברי החיה ויתמה מאד וישלח מידו את החיה ותלך לדרכה. (ע"פ ספר הישר)

מילה בפרשה

**בהמה השמיעה קולה,
כשאת הפלג חצתה,
ישב צעיר על גבה,
וטילטל את המפה.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

"שיכם בן המזר"

איך ניתן לדעת האם הפרד נולד מאב סוס ואם אתון, או שמא נולד מאב המזר ואם סוסה?

***

"והנה השמש והירח"

בברכת הלבנה אומרים: "ברוך יוצרך ברוך עושך ברוך קונך ברוך בוראך", שהם ר"ת יעק"ב. וזה משום שצורתו של יעקב חקוקה בלבנה. (ע"פ הטור סי' תכו, והתשב"ץ אות רכ). וביאר הב"ה, כי יעקב נקרא שמש, כפי שדרשו את הפסוקים: "כי בא השמש", "והנה השמש והירח" - 'אמר יעקב מי גילה לו ששמי שמש שנאמר כי בא השמש וארז"ל לשם שהמלאכים אמרו זה לזה אתא שמשא'. והלבנה מאירה מאור החמה, על כן צורת הלבנה מתוקנת כצורת יעקב. אמנם, במסכת סופרים (יט,י) מובא שיש לומר: 'ברוך בוראך ברוך עושך ברוך יוצרך ברוך מקדשך'.

שעשועי דאורייתא

"ושמה תמר"

אלו שתי נשים נוספות בתנ"ך נקראו בשם זה?

***

מצאו נא בפרשה:

- מהם תשעת הפסוקים היחידים בכל הפרשה שאינם מתחילים באות ו'!
- שני מקומות ששמותיהם אינם מופיעים בשום מקום אחר בתנ"ך.
- שתי מילים רצופות שניתן לקרותן יחד ושהפוך.
- שלוש מילים רצופות המסתיימות באות פ'.
- רצף של שלוש מילים המופיעות בשלושה פסוקים רצופים.
- שניים מגלגל המזלות.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

- "ויאמר אלהם ראובן אל תשפכו דם נקי השליכו אתו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו למען הציל אתו מידם להשיבו אל אביו"
- "ויתן אתם במשמר בית שר הטבחים אל בית הבור מקום אשר יוסף אסור שם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: בן שלא יוצא בהדלקת אביו למרות שסמוך על שולחנו? - התגייר הבן לפני האב ולא נחשב אביו ההלכתי כלל. **לסדר את הפרשה** - "כתנת פסים". **חידון א' ת'** - אחד עשר, בור או בית סוהר, גפן, דותן, המשקים האופים, וינס ויצא, זועפים, חורי, טרף טורף יוסף, יפה תואר ויפה מראה, כנעני, לחם, מדבר, נכאת, סוחרים, עשרים כסף, פוטיפר, צעיף, קבר, ראובן, שכם, תאומים. **חידון א' ת' הפוך** - נא, אהב, שריג, גלעד, יהודה, הולדתו, לגוז, זרח, לוט, צרי, ראשך כנך, גבריאלי, טבחים, אונן, סריס, שוע, עוף, פרץ, שק, נער, שלוש, החלומות. **שעשועי דאורייתא** - בת דוד ומעכה, ובת אבשלום. 1. "אלה תלדות", "לכו ונמכרנו", "הוא מוצאת", "איננו גדול", "אין שר", "בעוד שלשת", "כי אם", "כי גנב", "בעוד שלשת". 2. כזיב ודותן. 3. "נשי אביו ויבא יוסף". 4. "טרף טורף יוסף". 5. "שר בית הסהר". 6. תאומים, גדי. **מילה לחנוכה** - שמן. "משקלו היה רב" - אדם שמן שוקל הרבה, "של נוזל הזהב" - שמן הוא נוזל בצבע זהב, "מתוך שהיה עשיר" - על דבר שהוא עשיר במשהו אומרים שהוא שמן או עתיר בזה, "וכך קרויות בשיר" - שם שלהן=שמן. **טמונות בפרשה** - 1. "יום הולדת את פרעה" (מ,כ). 2. "בור" (לז,כב) "בבור" (מ,טו). 3. "החותמת" (לח,כה). 4. "בצעף" (לח,יד). 5. "נחשים ועקרבים יש בו" (רש"י, לז,כד). 6. "ואחד עשר כוכבים" (לז,ט). 7. "שר הטבחים" (לז,טא). 8. "בבית הסוהר" (לז,כ). 9. "ויראו אתו מרחוק" (לז,יח). 10. "מטך" (לח,יח). 11. הרב "יעקב יוסף" (לז,ב). 12. "תועה" (לז,טו). 13. פה + T + פר = "פוטיפר" (לז,א). 14. 'בשמים' (רש"י, לז,כה). 15. "אין בו מים" (לז,כד). 16. "ארחת ישמעאלים" (לז,כה). 17. "שר האופים" (מ,ב). **טמונות בהפטר** - 1. "אוד מצל מאש" (ג,ב). 2. "שבעה עינים הנני מפתח" (ג,ט). 3. "גפן" (ג,י). 4. "כאיש אשר יעור משנתו" (ד,א). **שאלה לשלחן השבת תולדות** - שאלנו: מדוע לפתע כאן התורה מדגישה שעשו היה בנה הגדול ושיעקב היה בנה הקטן, ומה זה נוגע לסיפור המעשה יותר משאר הפעמים שהוזכרו יעקב ועשו. כמו כן יש לבאר את הפסוק לעיל: "בגדי עשו בנה הגדל... ותלבש את יעקב בנה הקטן". ויש לפרש אם כן, מדוע רק בשני המקומות האלו התורה משתמשת בתארים 'גדול' ו'קטן'? מה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: ביאורים על הפסוק הראשון: 1. להדגיש שלמרות שבדרך כלל הנטייה היא להעדיף את הנולד ראשון, רבקה התאמצה להעביר את הברכה ליעקב הראוי. (רמב"ז) 2. לומר שרבקה התכוונה רק לשם מילוי הנבואה של "ורב יעבוד צעיר". (הכתב והקבלה) 3. להודיענו הנס שלמרות שעשו היה גדול מיעקב במידות גופו, בגדיו תאמו לו. 4. לבאר מדוע נשאר מקום ריק על חלקת צוואריו של יעקב. על הפסוק השני: 1. פחדה מעשו והרהוריו להרוג את יעקב כי היה גדול ממנו בכה. (מלבי"ם) 2. להורות שלמרות שלקה יעקב את הברכות, עדיין התייחסה אליו כאל בנה הקטן כלפי עשו כדי שלא לעורר את קנאתו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת. **ב:** 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

ירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים

בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת.

מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

© כל הזכויות שמורות לאהרן בייך.

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת:

קויפמן 17, ירושלים

temunabaparashah@gmail.com

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדיגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

מחשבה טובה
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 החשמונאים עשו מנורה
 משיפודים של ברזל

הפטרת שבת חנוכה "רני ושמחי" (זכריה ב' יד' - ד' ז')

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש!
 חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת! - לפרטים ולהזמנות: 052-766-5775